

Sygn. akt I ACa 440/16

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

**Przewodniczący : SSA Krystyna Golinowska**

**Sędziowie : SA Anna Cesarz**

**SA Jacek Pasikowski ( spr .)**

Protokolant: stażysta Iga Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **H. P.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, V. R., W. R.**

o unieważnienie aktu notarialnego oraz odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 16 października 2015 r. sygn. akt I C 14/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od H. P. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 ( pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I ACa 440/16

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 października 2015 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie z powództwa H. P. przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, V. R. i W. R. o unieważnienie aktu notarialnego oraz o odszkodowanie i zadośćuczynienie odrzucił pozew w zakresie żądania stwierdzenia nieważności aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/1995 sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem L. D., oddalił powództwo w pozostałym zakresie, a nadto zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i nie obciążył H. P. nieuiszonymi kosztami sądowymi.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie następujących ustaleń i rozważań Sądu I instancji:

Powód H. P. nabył od F. P. zabudowaną nieruchomość rolną położoną w miejscowości R. o pow. 11,47 ha mającą urządzoną księgę wieczystą Kw nr 43095 aktem notarialnym z dnia 12 lutego 1990 roku. Z kolei aktem notarialnym z dnia 1 marca 1995 roku H. P. sprzedał przedmiotową nieruchomość W. R. za cenę 20.000 złotych, który nabył nieruchomość do majątku objętego wspólnością majątkową z żoną V. R..

Powód zarzucał fałszerstwo jego podpisu pod aktem notarialnym z dnia 1 marca 1995 roku i zlecił wykonanie konsultacji kryminalistycznej z zakresu badania dokumentów Centrum (...) w W., która została wykonana w dniu 26 stycznia 2009 roku.

Powód składał zawiadomienia o sfalszowaniu aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/95, a postępowania w tych sprawach były umarzone. Postanowieniem z dnia 29 października 2009 roku Prokurator Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim umorzył śledztwo w sprawie sfalszowania aktu notarialnego nr A 381/95 wobec przedawnienia karalności czynu a Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 4 grudnia 2009 roku utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Akta spraw w których wcześniej było prowadzone postępowanie - 2 Ds. 475/95, I Ds 559/08, 3 Ds 250/09, 3Ds 255/07 zostały zniszczone z uwagi na upływ terminu ich przechowywania.

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2014 roku Prokuratura Rejonowa w Ostrzeszowie umorzyła śledztwo w sprawie mających miejsce w latach 2003-2014 w O. i w K. zachowań w postaci przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych związanych z potencjalnym fałszerstwem wskazanego wyżej aktu notarialnego.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 30 listopada 1999 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie o sygnaturze akt I C 1016/99 oddalił powództwo H. P. przeciwko V. R. i W. R. o unieważnienie aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/1995 sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem L. D. mocą którego powód zbył na rzecz tychże pozwanych gospodarstwo rolne w R. gmina O. za kwotę 20.000 złotych.

W kolejnym pozwie z dnia 24 marca 2010 roku H. P. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim, Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim, A. M., W. R. i V. R. o unieważnienie aktu notarialnego repertorium A 15146/09 oraz o unieważnienie aktu notarialnego repertorium A 381/1995, naprawienie szkody i wydanie nieruchomości.

Wyrokiem częściowym z dnia 8 grudnia 2011 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 o unieważnienie aktu notarialnego oddalił powództwo przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w Ostrowie Wielkopolskim, Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, Prokuraturze Rejonowej w Ostrowie Wielkopolskim, A. M., zaś Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 4 lipca 2012 roku oddalił apelację powoda od powyższego wyroku częściowego.

Z kolei wyrokiem ostatecznym z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie I C 486/10 Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił powyższe powództwo także wobec V. R. i W. R., zaś Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2015 roku oddalił apelację H. P. od powyższego wyroku.

Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy wskazał, że ostatecznie, po sprecyzowaniu żądań, H. P. wnosił o unieważnienie aktu notarialnego repertorium A 381/95 obejmującego umowę sprzedaży nieruchomości zawartą w dniu 1 marca 1995 roku pomiędzy H. P. a W. R. i żądanie to powód kierował do W. R. i Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim. Także odszkodowania i zadośćuczynienia w łącznej kwocie 500.000 złotych powód żądał od tych pozwanych wskazując, że od 1995 roku został pozbawiony bezprawnie z możliwości korzystania z nieruchomości w miejscowości R., a jego mienie, które tam się znajdowało zostało zniszczone. W odniesieniu do pozwanej V. R. powód nie sprecyzował nie sprecyzował żadnych roszczeń majątkowych i podał, że z pozwaną nie zawierał żadnej umowy.

Jak wskazał Sąd Okręgowy w Kaliszu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, zgodnie z art.199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Powód potwierdził jednoznacznie, że przed Sądem Okręgowym w Kaliszu prowadzone było postępowanie w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 o unieważnienie aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/95, a w tej sprawie zapadł prawomocny wyrok oddalający powództwo o unieważnienie wskazanego

aktu notarialnego. Bezsprzeczne jest także, że w tym postępowaniu H. P. wskazywał na fałszerstwo tego dokumentu, podnosił, że nie zawierał umowy tej treści i przedłożył opinię z zakresu badania pisma. Takie same okoliczności jako podstawę unieważnienia aktu notarialnego powód podał w obecnie rozpoznawanej sprawie.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji w odniesieniu do żądania unieważnienia aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku uznał, że stronami tego aktu notarialnego był powód oraz W. R., który nabywał nieruchomości do majątku wspólnego z żoną - V. R.. Legitymowanymi w procesie o unieważnienie aktu notarialnego są strony przedmiotowej czynności a zatem legitymację w niniejszym procesie w zakresie tego żądania ma powód oraz W. i V. małżonkowie R.. Nie ulegało wątpliwości, iż Prokuratura Okręgowa nie była stroną przedmiotowego aktu notarialnego, co oznacza, że takiej legitymacji nie posiada.

Ponadto jak wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 prowadził wcześniej postępowanie o unieważnienie aktu notarialnego repertorium A 381/95 przeciwko W. R., V. R. oraz Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim i postępowanie zostało prawomocnie zakończone bowiem prawomocnym wyrokiem częściowym Sąd Okręgowy w Kaliszu w dniu 8 grudnia 2011 roku oddalił powództwo przeciwko między innymi Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim a wyrokiem z dnia 15 maja 2014 roku oddalił powództwo także przeciwko W. R. i V. R..

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji uznał, że w niniejszej sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, o której należy mówić w sytuacji, w której o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Niedopuszczalne jest wszczęcie nowego postępowania pomiędzy tymi samymi stronami o to samo roszczenie, a wniesiony później pozew ulega odrzuceniu. Tożsamość roszczenia w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi tylko wówczas, gdy identyczne są nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 czerwca 1971 r., II Cz 59/71, OSNCP 1971, nr 12, poz.226). Tym samym skoro powód przed wytoczeniem niniejszego powództwa zrealizował swój interes prawny w zakończonym prawomocnie postępowaniu w sprawie I C 486/10 żądając ustalenia nieważności aktu notarialnego z uwagi na jego sfałszowanie to ponowne pozew w tym przedmiocie podlega odrzuceniu, gdyż H. P. nie wskazał nowych zarzutów pod adresem kwestionowanego aktu notarialnego, jak również nowych dowodów świadczących o nieważności umowy.

Ponadto, jak wskazał Sąd I instancji, w niniejszej sprawie powód dochodził także roszczeń z tytułu odszkodowania oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i roszczenia te wywodził z faktu sfałszowania aktu notarialnego. Skoro jednak postępowanie nie doprowadziło do unieważnienia aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku także roszczenia H. P. w tym zakresie są bezprzedmiotowe. Roszczenia w powyższym zakresie są kierowane przeciwko Prokuraturze Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim oraz W. R..

Roszczenia odszkodowawcze oparte zostały na przepisach regulujących czyny niedozwolone, bowiem powód zarzuca tymże pozwanym bezprawne działania polegające na fałszerstwie aktu notarialnego oraz umarzaniu postępowań przygotowawczych wywołanych zawiadomieniami tym fałszerstwie. W odniesieniu do powyższych żądań pozwani podnieśli zarzut przedawnienia, a do określenia okresu przedawnienia wynikających z tego tytułu roszczeń odszkodowawczych, zdaniem Sądu I instancji, należy stosować dyspozycję art. 442<sup>1</sup> § 3 k.c., który przewiduje trzyletni termin przedawnienia od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia oraz dziesięć lat od dnia w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. H. P. przyznał, że już w roku 1995 wiedział o fałszerstwie, a tym samym w tej dacie miał wiedzę o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia w osobie W. R.. Tym samym termin przedawnienia upłynął w 1998 roku. Jak dalej wskazał Sąd Okręgowy, nawet przyjęcie 10 letniego terminu przedawnienia, nie zmienia zasadności tego zarzutu, gdyż wówczas okres przedawnienia upłynął w 2005 roku.

Z kolei roszczenia odszkodowawcze kierowane wobec Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim powód wiązał z bezprawnym umarzaniem postępowań przygotowawczych w sprawach 2 Ds. 475/95, Ds. 559/08, Ds. 250/09, 3 Ds. 255/07, 1 Ds. 559/08 a zatem również i te roszczenia uległy przedawnieniu.

Sąd Okręgowy uznał nadto, że nawet gdyby nie uwzględniać zarzutu przedawnienia, to także roszczenia co do których nastąpiło oddalenie powództwa nie mogły zostać uwzględnione, gdyż strona wnosząca sprawę do sądu winna dokładnie sprecyzować żądania i przytoczyć okoliczności faktyczne uzasadniające żądania. W niniejszej sprawie powód podawał, że żądanie odszkodowania dotyczy kwoty około 500.000 złotych, której nie jest w stanie dokładnie wyliczyć, zaś następnie wskazywał, że kwota 200.000 złotych to odszkodowanie a kwota 300.000 złotych to zadośćuczynienie, bez wskazania podstawy i sposobu wyliczeń dochodzonych kwot.

Zdaniem Sądu I instancji potencjalna odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim mogłaby wynikać z art. 417 § 1 k.c. oraz art. 417<sup>1</sup> § 2 k.c., zaś pozwanego W. R. z art. 415 k.c. W zakresie brzmienia art. 417 k.c. statuującego odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za działanie funkcjonariusza władzy publicznej miała miejsce nowelizacja, wprowadzona ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004 r., nr 162, póź. 1692), która weszła w życie dnia 1 września 2004 roku i aktualnie obowiązuje. Jednakże art. 5 tej ustawy zawiera przepis międzyczasowy, stanowiący, iż do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem wejścia w życie cytowanej ustawy stosuje się nadal przepisy art. 417 kodeksu cywilnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 września 2004 roku. Tym samym zgodnie z dawnym brzmieniem powyższej regulacji Skarb Państwa ponosił odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonej mu czynności. Zdarzenia, jakie według twierdzeń powoda wywołały szkodę miały miejsce w postępowaniach prokuratorskich o oznaczonych sygnaturach i polegały na ich umarzeniu. W świetle unormowania art. 417 k.c. obowiązującego przed 1 września 2004 roku dla zaistnienia odpowiedzialności Skarbu Państwa koniecznym jest spełnienie przesłanek w postaci: wyrządzenia szkody przez funkcjonariusza państwowego, zawinione działanie lub zaniechanie tego funkcjonariusza, normalny związek przyczynowy pomiędzy działaniem lub zaniechaniem a wyrządzoną szkodą, wyrządzenie szkody przy wykonywaniu powierzonej funkcjonariuszowi czynności. Z kolei zgodnie z art. 417 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym po dniu 1 września 2004 roku za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Powód w istocie nie tylko nie wykazał szkody, ale także zaistnienia zdarzenia które ową szkodę wywołało, co oznacza, że jego roszczenia dochodzone na tej podstawie są bezzasadne. Brak jest także podstaw do przypisania Skarbowi Państwa odpowiedzialności na podstawie art. 417<sup>1</sup> § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. Powód w niniejszym postępowaniu nie przedłożył jakiegokolwiek orzeczenia o niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem, co oznacza, że nie zachodzą podstawy odpowiedzialności wskazane w tej regulacji.

Jak wskazał Sąd Okręgowy w odniesieniu do Skarbu Państwa - Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim powód domagał się odszkodowania i zadośćuczynienia, za to, że zgłaszał zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa a Prokuratura umarzała postępowania w tym przedmiocie. Działania Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim związane z umorzeniem postępowań nie były jednak działaniami bezprawnymi, gdyż orzeczenia te podlegały zaskarżeniu przez powoda i weryfikacji przez sąd. Powód korzystał z możliwości zaskarżenia orzeczeń. Tym samym na gruncie przedmiotowej sprawy działania podejmowane przez prokuratorów nie mogą być automatycznie kwalifikowane, jako bezprawne, a zatem to H. P. winien ich bezprawność udowodnić. Powód ograniczył się jedynie do twierdzeń, że Prokuratura odmawiała wszczęcia śledztwa wiedząc, że doszło do przestępstwa. Powód nie wskazywał żadnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Zdaniem Sądu I instancji analiza materiału dowodowego zebranego w tej sprawie prowadzi zatem do wniosku, że opisane wyżej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa nie zostały wykazane. Brak bezprawności działania funkcjonariusza państwowego, z którego to działania powód wywodzi odpowiedzialność Skarbu Państwa za doznaną przez niego szkodę, wyklucza przyjęcie tej odpowiedzialności na podstawie art. 417 k.c. Ponadto powód nie wykazał, by na skutek prowadzonych postępowań prokuratorskich

poniósł szkodę majątkową bądź niemajątkową pozostającą w normalnym związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, tym bardziej, że potencjalna szkoda w toku postępowania nie została wyliczona, a jej wysokość była wielokrotnie zamieniana przez H. P..

Z kolei wobec pozwanego W. R. podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej jest art. 415 k.c. zgodnie z którym, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Powód wskazywał bowiem, że żądanie odszkodowania i zadośćuczynienia wynika z faktu, iż nie mógł korzystać ze swojej nieruchomości, że jego mienie przywłaszczył W. R., a nadto że użytkował nieruchomość objętą aktem notarialnym z dnia 1 marca 1995 roku przez 20 lat bez podstawy prawnej. Jak wskazał Sąd Okręgowy także w tym zakresie twierdzenia powoda winny być poparte obiektywnymi dowodami, a takich dowodów H. P. nie przedstawił i nadto nie sprecyzował również, z czego wywodzi kwotę zadośćuczynienia, czy też odszkodowania w kwotach podanych w pozwie, na rozprawach czy też składając zeznania. W szczególności powód nie potrafił podać co składa się na odszkodowanie, zadośćuczynienie w łącznej kwocie 500.000 złotych oraz w jaki sposób te roszczenia zostały wyliczone. Powód w szczególności nie złożył żadnych dokumentów potwierdzających wydatki w tej wysokości.

Zdaniem Sądu I instancji brak wykazania przesłanek odpowiedzialności pozwanych uzasadniało oddalenie roszczeń powoda w zakresie odszkodowania i zadośćuczynienia.

O kosztach zastępstwa procesowego pozwanego Skarbu Państwa Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zaś w zakresie w kosztów sądowych, odwołując się do trudnej sytuacji majątkowej powoda, zastosował art. 102 k.p.c.

Wyrok z dnia 16 października 2015 roku w odniesieniu do odrzucenia pozwu, oddalenia powództwa i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego apelacją zaskarżył H. P. zarzucając rozstrzygnięciu:

- błędne przyjęcie, że nie nastąpiło fałszerstwo dokumentu w postaci aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/1995 sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem L. D. i pominięcie opinii grafologa z której wynika, że podpis powoda na przedmiotowym dokumencie został podrobiony,

- bierność Prokuratury Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim i bezzasadną odmowę ścigania wyżej wskazanego przestępstwa oraz pominięcie opinii grafologa sporządzonej na zlecenie powoda z której wynika, że podpis H. P. na przedmiotowym dokumencie został podrobiony,

- nie uwzględnienie, że Sąd Okręgowy w Kaliszu w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 błędnie uznał, że bezcelowe jest powoływanie się przez powoda na powyższą opinię grafologa,

- przyjęcie, że Sąd Okręgowy w Kaliszu oparł się na rozstrzygnięciach w sprawach o sygnaturach akt I C 1016/99 i I C 486/10 lekceważąc opinię dotyczącą badanie pisma powoda jako dowód kluczowy dla ustaleń dowodowych i rozstrzygnięcia,

- przyjęcie błędnego ustalenia, że kradzież własności powoda na podstawie sfalszowanego aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku nie uzasadnia interesu prawnego w wytoczeniu niniejszego powództwa,

- brak ustaleń w zakresie sfalszowania aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku, oddalenie wniosków dowodowych powoda w tym zakresie i danie wiary pozwanym, którzy nie przedstawili na poparcie swego stanowiska żadnych argumentów,

- nie uwzględnienie skutku sfalszowania aktu notarialnego i w konsekwencji ujawnienie pozwanych V. R. i W. R. jako właścicieli nieruchomości objętej tym aktem, w księdze wieczystej.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zamianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa.

W odpowiedzi na apelację działająca w imieniu pozwanego Skarbu Państwa, Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego poniesionych w postępowaniu apelacyjnym.

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Apelacja jest bezzasadna.

Bez wątplenia kluczowym dla bytu roszczeń majątkowych powoda, jest zawarte w punkcie 1. zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcie, mocą którego nastąpiło odrzucenie pozwu w zakresie żądania stwierdzenia nieważności aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/1995 sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem L. D., a powyższe żądanie zostało skierowane przez powoda wobec Skarbu Państwa - Prokuratorii Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, V. R. i W. R..

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuca pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Przepis ten wyraża bezwzględny zakaz rozstrzygania o tym samym roszczeniu pomiędzy tymi samymi stronami więcej niż jeden raz. Równolegle nie mogą zatem toczyć się postępowania dotyczące tego samego roszczenia, a jeśli o danym roszczeniu prawomocnie orzeczono, to ponowne postępowanie w przedmiocie tego roszczenia jest niedopuszczalne. Nie ma przy tym znaczenia, jakiej treści zapadło rozstrzygnięcie (czy roszczenie zostało uwzględnione, w całości lub w części, czy też nie). Jeśli strona nie zgadza się z tym orzeczeniem co do meritum albo podnosi zarzuty formalne dotyczące przebiegu postępowania, ochrony swoich praw w zakresie wyznaczonym przez dochodzone roszczenie może poszukiwać wyłącznie w sprawie, w której zapadło kwestionowane orzeczenie, wykorzystując przysługujące jej środki prawne, takie jak zwyczajne i nadzwyczajne środki zaskarżenia. W odniesieniu zatem do twierdzeń powoda, że został w sprawie I C 486/10 pozbawiony prawa do obrony, że pominięto w tym postępowaniu jego wnioski dowodowe, a w szczególności nie uwzględniono treści sporządzonej na zalecenie skarżącego opinii grafologa z dnia 26 stycznia 2009 roku, stwierdzić należy, że tego rodzaju zarzuty mogły zostać zgłoszone wyłącznie w tamtym postępowaniu i nim rozpoznane. Sąd dokonując kontroli w zakresie przewidzianym w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest uprawniony do weryfikacji innego postępowania. W każdym przypadku, gdy stwierdzi, że dane roszczenie zarówno pod względem przedmiotowym jak i podmiotowym jest lub było już przedmiotem innego postępowania, obowiązany jest pozew odrzucić. Zatem ponieważ zachodzi zbieżność między roszczeniem zgłoszonym w sprawie IC 486/10 oraz w niniejszym postępowaniu, czego powód nie tylko nie kwestionuje, lecz co wprost potwierdza w rozpatrywanej apelacji, Sąd był zobligowany do odrzucenia pozwu.

Nie ulega wątpliwości w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił powództwo apelującego zawierające żądanie stwierdzenia nieważności aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku repertorium A 381/1995 sporządzonego w Kancelarii Notarialnej w O. przed notariuszem L. D., co nastąpiło wyrokiem częściowym z dnia 8 grudnia 2011 w odniesieniu do Prokuratorii Okręgowej w Ostrowie Wielkopolskim, zaś w odniesieniu do V. R. i W. R. wyrokiem z dnia 15 maja 2014 roku. Jak wynika z akt postępowania w sprawie I C 486/10, załączonych do akt niniejszego postępowania, powyższe wyroki zostały zaskarżone przez H. P. apelacjami, w których powód odwoływał się do sporządzonej na jego zlecenie opinii grafologa z dnia 26 stycznia 2009 roku, jednakże powyższa okoliczność nie została uznana za determinującą rozstrzygnięcie, albowiem wyrokami z dnia 4 lipca 2012 roku i z dnia 21 kwietnia 2015 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelacje powoda od obu wyżej wskazanych orzeczeń, co oznacza, że powyższe wyroki stały się prawomocne.

Z tego względu Sąd Apelacyjny musi przypomnieć, że prawomocny wyrok korzysta z powagi rzeczy osądzonej, a zatem kończy spór pomiędzy stronami i wyklucza ponowne rozpoznanie tej samej sprawy, co stanowi podstawowy jego skutek procesowy. W ten sposób jest osiągnięty także cel procesu, którym jest urzeczywistnienie normy prawa materialnego i wprowadzenie stanu pewności prawa w zakresie łączącego strony stosunku prawnego. Ze względu na to, że te skutki wynikają z prawa materialnego, w ujęciu tradycyjnym określa się je prawomocnością materialną, a oznacza ona nakaz przyjmowania, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z zawartego w orzeczeniu rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC 2008, Nr 1,

poz. 20). Tym samym nie może dziwić fakt, że w realiach niniejszej sprawy Sąd I instancji oddalił wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu badania pisma na okoliczność nieautentyczności jego podpisu pod aktem notarialnym z dnia 1 marca 1995 roku, a także inne wnioski dowodowe, które zmierzały do podważenia prawomocności materialnej rozstrzygnięć zawartych wyrokach wydanych w sprawie I C 486/10. Przeprowadzenie bowiem powyższych dowodów w wypadku stosowania regulacji zawartej w art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. było nie tylko bezzasadne, ale wręcz niedopuszczalne. Powaga rzeczy osądzonej jest bowiem pojęciem procesowym i oznacza cechę prawomocnego wyroku wykluczającą ponowne przeprowadzenie takiego samego procesu, a tym ponownego postępowania dowodowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1997 r., I CKU 65/97, L.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji w zakresie żądania odszkodowania i zadośćuczynienia trafnie przyjął w istocie powyższe roszczenia są wywodzone z potencjalnej nieważności aktu notarialnego z dnia 1 marca 1995 roku, która w świetle prawomocnych wyroków wydanych w sprawie o sygnaturze akt I C 486/10 nie zachodzi. Tym samym nie istniało obiektywnie źródło roszczeń będące podstawą zaistnienia szkody, której naprawienia żąda w niniejszym procesie H. P.. Także alternatywne powołanie się przez Sąd Okręgowy na zaistniałe przedawnienie tychże roszczeń ze wskazaniem na fakt, iż apelujący już w roku 1995 miał wiedzę o potencjalnym fałszerstwie akty notarialnego czyni te roszczenia bezzasadnymi.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację H. P..

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Na podstawie art. 11 ust 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (j. t. Dz.U. 2013 poz.1150) koszty zastępstwa procesowego należało zasądzić na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Wysokość kosztów została ustalona na podstawie § 7 pkt. 8 w związku z § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 poz. 490 ze zm.).